

شورای عالی پژوهش
وزارت آموزش عالی

معاونت آموزش

معرفی

مرکز مدیریت حوزه های علمی خواران

w w w . w h c . i r

الحمد لله الرحمن الرحيم

مرکز مدیریت
حوزه های علمی و پژوهشی

مقدمه :

تحصیلات دینی بانوان در ایران اسلامی، تا پیش از دهه چهل قرن سیزدهم شمسی به صورت فردی صرفاً به برخی از بانوان - که غالباً از وابستگان علمای بزرگ اسلامی بودند- اختصاص داشت و پس از سال ۱۳۴۱ که نهضت حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه آغاز شد، حرکت ارزشمند تحصیل دینی بانوان در برخی از شهرهای کشور با عنوان مکتب مانند: مکتب توحید و مکتب علی علیه السلام در قم و مکتب نرجس سلام الله علیها در مشهد مقدس و... شروع شد. پس از انقلاب شکوهمند اسلامی و حضور ارزشمند بانوان در عرصه های علمی و اجتماعی، اقبال بانوان متدین به تحصیلات حوزوی بصورت چشمگیری افزایش یافت. تا اینکه در سال ۱۳۶۳ به دستور حضرت امام (ره) جامعه الزهراء سلام الله علیها در شهر مقدس قم تأسیس شد و مکتب های مختلف خواهران این شهر در آن ادغام شدند و از آن زمان برنامه آموزشی و تربیتی بانوان شکل دیگری به خود گرفت و به سوی تکامل و پیشرفت گام نهاد. در سال ۱۳۷۵ حدود یکسال پس از سفر پر خیر و برکت مقام معظم رهبری مدّظله العالی به شهر مقدس قم و ارائه رهنمودهای سازنده به مسئولان حوزه در جهت ساماندهی و توسعه همه جانبه حوزه های علمیه، شورای عالی حوزه علمیه قم طی مصوبه ای «مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران» را به منظور ساماندهی و حمایت و پشتیبانی از مدارس علمیه خواهران کشور تأسیس کرد.

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران برای تحقق مأموریت های مصوب، در ستاد مرکزی از ۵ معاونت آموزش، پژوهش، فرهنگی تربیتی، امور شهرستان ها و اداری مالی و دو دفتر برنامه ریزی و نظارت و فناوری اطلاعات و مرکز تحقیقات زن و خانواده بهره می گیرد و در تمامی استان ها مدیریت حوزه های علمیه استانی را به عنوان دفاتر ستادی تأسیس کرده است. در این نوشتار شما با معاونت آموزش و نظام آموزشی حوزه های علمیه خواهران آشنا می شوید.

آشنایی با نظام آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران

نظام آموزشی - تربیتی حوزه‌های علمیه خواهران با حفظ اصول اساسی حوزه‌های علمیه تشیع، متناسب با ویژگی‌های اختصاصی بانوان و نیازهای جامعه طراحی شده است. یکی از ویژگی‌های این نظام، طراحی آن در قالب مقاطع تحصیلی کوتاه‌مدت و هدفمند است که اهداف کلان آن که انتظار می‌رود در مقاطع و مراحل مختلف تحقق یابد بدین شرح است: تربیت خواهران دین‌شناس، صاحب‌نظر، متخلّق به اخلاق اسلامی، توانمند در تبلیغ، ترویج آموزه‌های دینی و دفاع از باورها و ارزش‌های مکتب حیات بخش قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام تدریس، تحقیق، تألیف، مدیریت فرهنگی، پاسخ‌گو به نیازهای علمی - معرفتی و اخلاقی بانوان نظام آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران در چهار مقطع تحصیلی طراحی شده است:

مقطع اول: سطح دو (کارشناسی)؛

مقطع دوم: سطح سه (کارشناسی ارشد)؛

مقطع سوم: سطح چهار آموزشی - پژوهشی (دکتری)؛

مقطع چهارم: دوره فوق تخصص - اجتهاد.

مقطع اول: سطح دو (کارشناسی)

این مقطع برای دو گروه از داوطلبان، با توجه به سطح علمی آنها، با برنامه تحصیلی مستقل، طراحی و اجرا می‌شود: الف) برنامه تحصیلی ویژه داوطلبانی که با مدرک سوم راهنمایی وارد حوزه می‌شوند. این برنامه مشتمل بر ۲۶۶ واحد درسی است و حداقل در هفت سال اجرا می‌شود.

ب) برنامه تحصیلی ویژه داوطلبانی که با مدرک دیپلم و بالاتر وارد حوزه می‌شوند. این برنامه مشتمل بر ۱۹۰ واحد درسی است و حداقل در پنج سال اجرا می‌شود. در این مقطع، امکان تحصیل به صورت **حضوری** (تمام وقت و پاره وقت) و **نیمه حضوری** وجود دارد. به دانش‌آموختگان این مقطع پس از موفقیت در مراحل علمی، اخلاقی و مهارتی مدرک تحصیلی سطح دو (کارشناسی) اعطا می‌شود.

مقطع دوم: سطح سه (کارشناسی ارشد)

در این مقطع طلاب دروس حوزوی را در رشته‌ها و گرایش‌های مختلف بصورت تخصصی فرا می‌گیرند. در حال حاضر ۱۲ رشته در ۵۰ واحد آموزشی در سراسر کشور اجرا می‌شود. به دانش‌آموختگان این مقطع مدرک تحصیلی سطح سه (کارشناسی ارشد) اعطا می‌شود. تحصیل در این مقطع به شیوه حضوری، نیمه حضوری و غیرحضوری اجرا می‌شود.

مقطع سوم: سطح چهار آموزشی - پژوهشی (دکترا)

در این مقطع خواهران طلبه وارد عرصه ارائه نظریه علمی و تولید علم می‌شوند. به یاری خداوند متعال اولین دوره سطح چهار آموزشی -

پژوهشی در سه استان قم، تهران و اصفهان از سال تحصیلی ۹۴-۹۳ اجرا می شود.

مقطع چهارم: سطح پنج آموزشی پژوهشی (اجتهاد)

این مقطع تحصیلی در صدد تربیت خواهران طلبه مستعد و توانمند در سطح اجتهاد متجزّی و مطلق است که در سال‌های آینده اجرائی خواهد شد.

معاونت آموزش حوزه‌های علمیه خواهران در یک نگاه

معاونت آموزش حوزه‌های علمیه خواهران عهده‌دار سیاست‌گذاری اجرایی، برنامه‌ریزی، هدایت و راهبری و نظارت و ارزیابی امور آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران سراسر کشور می‌باشد.

مهم‌ترین وظایف :

۱. تدوین و پیشنهاد سیاست‌های کلان آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران؛
۲. سیاست‌گذاری اجرایی، برنامه‌ریزی، هماهنگ‌سازی، نظارت و ارزیابی امور آموزشی حوزه‌های علمیه در چارچوب سیاست‌های کلان و مصوبات شورای سیاست‌گذاری؛
۳. طراحی و بهینه‌سازی نظام جامع آموزشی، مقاطع تحصیلی، ایجاد و گسترش رشته‌ها و گرایش‌های تحصیلی با توجه به سیاست‌های کلان حوزه‌های علمیه خواهران؛
۴. طراحی و استقرار نظام سنجش و پذیرش طلاب مقاطع مختلف؛
۵. طراحی و اجرای برنامه جامع جذب، گزینش، ارزیابی علمی مهارتی، آموزش‌های تکمیلی اساتید و دوره‌های تربیت مدرس
۶. تهیه و تالیف متون، منابع درسی و منابع کمک آموزشی؛
۷. طراحی الگوها، تدوین آیین‌نامه‌ها و ضوابط آموزشی و ساماندهی نظام اجرایی آن؛
۸. طراحی و اجرای برنامه‌های مکمل ارزشیابی پیشرفت تحصیلی نظیر المپیادها و مسابقات علمی؛
۹. مدیریت خدمات آموزشی طلاب از مرحله ثبت‌نام تا فارغ‌التحصیلی و صدور دانشنامه رسمی حوزوی؛
۱۰. تعیین شاخص‌ها و استانداردهای آموزشی واحدهای حوزوی تابعه و نظارت بر اجرای مطلوب برنامه‌ها و ضوابط از طریق مدیریت‌های استانی؛

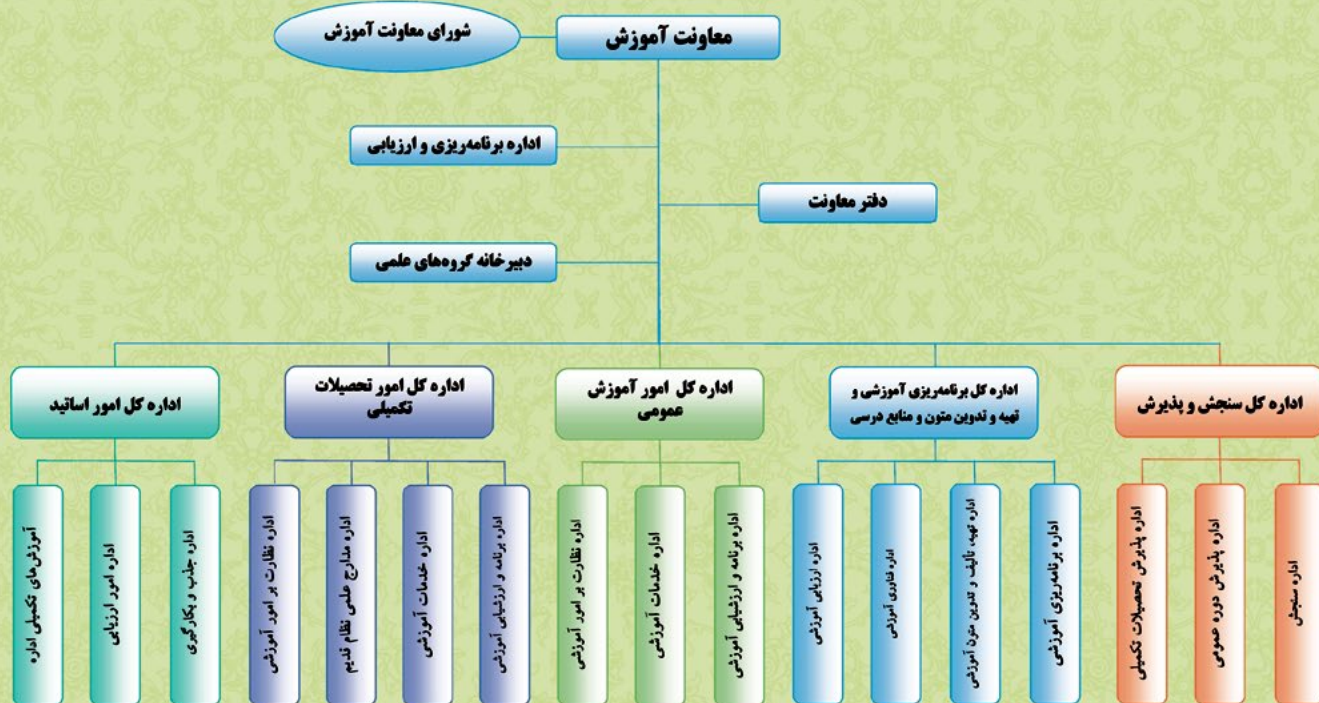
آشنایی با تشکیلات و دستاوردهای معاونت آموزش

معاونت آموزش برای رسیدن به اهداف و انجام ماموریت‌های محوله فعالیت ستادی خود را با پنج اداره کل: اداره کل برنامه‌ریزی آموزشی، اداره کل تهیه و تألیف متون و منابع آموزشی، اداره کل سنجش و پذیرش، اداره کل امور اساتید، اداره کل امور آموزش عمومی، اداره کل تحصیلات تکمیلی، و اداره برنامه‌ریزی و ارزیابی و بیش از ده گروه علمی - آموزشی و شورای آموزش انجام می‌دهد.

مرکز مدیریت
حوزه‌های علوم و فناوری

نمودار تشکیلاتی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه خاوران

مهم‌ترین دستاوردها

۱. طراحی و استقرار نظام آموزشی ویژه حوزه‌های علمیه خواهران در سراسر کشور؛

پیش از تأسیس مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، تحصیلات حوزوی خواهران فاقد نظام آموزشی منسجم و مصوب بود، بطوریکه در نقاط مختلف کشور برنامه های درسی متنوع و مختلفی بر اساس نگرش و سلیقه مؤسس و مسئولان مدارس علمیه تهیه و اجرا می شد و از آنجایی که مرجع رسمی و قانونی برای بررسی و تصویب این برنامه ها وجود نداشت، طلاب و فارغ التحصیلان دچار سردرگمی بودند و پس از سال ها تحصیل از گواهی و یا مدرک تحصیلی معتبر بهره ای نداشتند. تا اینکه در سال ۱۳۷۵ شورای عالی حوزه های علمیه مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران را برای ساماندهی، توسعه و پشتیبانی مدارس علمیه خواهران تأسیس کرد.

اولین گام اساسی مرکز که با همکاری معاونت های پژوهش، آموزش و شهرستان ها انجام شد، تهیه برنامه آموزشی ویژه طلاب خواهر بود که پس از تصویب در شورای عالی حوزه علمیه قم در سال ۱۳۷۶، نسبت به استقرار آن در نقاط مختلف کشور اهتمام ویژه های صورت گرفت. جزئیات این نظام آموزشی در آغاز این نوشتار تشریح شد.

۲. گسترش آموزش های حوزوی در نقاط مختلف کشور؛

یکی از راهبردهای اصلی مرکز، گسترش و سهولت دسترسی بانوان مشتاق و متعهد به تحصیلات حوزوی است از این رو با آمایش سرزمینی کوشش شده، بانوان علاقمند بتوانند در نزدیک ترین شهرستان محل سکونت خود به حوزه علمیه خواهران دسترسی داشته باشند. در همین راستا در بین سال های ۸۶ تا کنون، توسعه مدارس علمیه سطح دو بیش از ۱۰۰٪ رشد داشته است. به همین نسبت آمار جذب و پذیرش خواهران طلبه رشد مثبت داشته است.

مرکز مدیریت
حوزه های علمیه خواهران

۳. تقویت بنیه ستادی معاونت آموزش با واگذاری امور صفی و اجرایی به واحدهای آموزشی و مدیریت‌های استانی

مرکز مدیریت پس از حدود ۱۰ سال فعالیت و عبور از دوره تثبیت جایگاه رویکرد خود را تغییر داد و مقرر شد به ستادی چابک و پویا تبدیل شود؛ در همین راستا معاونت آموزش کوشید با تقویت بنیه علمی و محتوایی عهده‌دار امور سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت و نظارت و ارزیابی شود و تا جاییکه ممکن است امور اجرایی را به مدارس علمیه و ستادهای منطقه‌ای و استانی واگذار نماید.

در همین راستا اقدامات زیر برنامه‌ریزی و اجرا شد:

- برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه همکاران معاونت آموزش مرکز
- برگزاری دوره‌های علمی و نظری برای معاونان آموزشی مدارس علمیه و دهها گارگاه مهارت‌های اداری و آموزشی برای مدیران و معاونان آموزشی مدارس علمیه از سال ۱۳۸۶ تا سال ۸۸ به صورت کشوری و منطقه‌ای؛ که به برکت این اقدام مدارس علمیه آمادگی نسبی برای پذیرش واگذاری بخش قابل توجهی از امور آموزشی را پیدا کردند و سامانه‌های نرم‌افزاری نیز استقرار پیدا کرد؛
- برگزاری دوره‌های مختلف آموزشی و توجیهی ویژه مدیران، معاونان و همکاران آموزشی مدیریت‌های استانی برای آمادگی جهت واگذاری امور و استقرار مدیریت‌های استانی.

۴. طراحی رشته‌ها و گرایش‌ها در مقاطع مختلف

از ابتدای تأسیس مرکز تا مهرماه ۱۳۸۹ که امور برنامه‌ریزی آموزشی و گروه‌های علمی به معاونت آموزش منتقل شد، این امور مهم و زیربنایی در معاونت پژوهش انجام و برای اجرا به معاونت آموزش ابلاغ می‌شد.

یکی از خدمات ارزنده در بخش برنامه‌ریزی آموزشی، طراحی رشته‌ها و گرایش‌های مختلف و تهیه سرفصل دروس و اصلاح و بهینه‌سازی برنامه موجود است که در این مقال به برخی از دستاوردها اشاره می‌کنیم.

- طراحی ۱۲ رشته تحصیلی برای مقطع سطح سه: رشته‌های فقه و اصول، تفسیر و علوم قرآنی، فلسفه اسلامی کلام اسلامی، کلام اسلامی با گرایش امامت، مهدویت و فرق و مذاهب اسلامی، اخلاق و تربیت اسلامی، تاریخ اسلام، مطالعات اسلامی زنان، مدرسی ادبیات عربی، تبلیغ با گرایش حج،

- تهیه سرفصل رشته‌های تحصیلی سطح سه در ۱۰ رشته و سطح چهار در ۵ رشته؛

- تهیه طرح بازنگری کوتاه‌مدت و اصلاح برنامه آموزشی دوره عمومی (با عنایت به محدودیت‌های مصوبه ۳۹۳ شورای عالی حوزه علمیه قم)
- و به تصویب رساندن آن طرح در شورای برنامه‌ریزی و بهبود نسبی برنامه؛

- اصلاح برنامه درسی رشته‌های فقه، فلسفه اسلامی، تفسیر و علوم قرآنی و کلام اسلامی.

مرکز مدیریت
حوزه‌های علوم و معارف

۵. تشکیل گروه‌های علمی آموزشی

معاونت آموزش به منظور پشتیبانی علمی و ایجاد رشته‌های تخصصی و به‌روزرسانی متون و منابع درسی، از سال ۱۳۸۹ با بکارگیری از اساتید و فضایی حوزه، اقدام به تشکیل گروه‌های علمی - آموزشی نمود. گروه‌های علمی - تخصصی فعال عبارتند از:

✱ گروه فقه و اصول

✱ گروه کلام اسلامی

✱ گروه تفسیر و علوم قرآنی

✱ گروه فلسفه اسلامی

✱ گروه تاریخ و سیره

✱ گروه ادبیات عربی

✱ گروه اخلاق و تربیت اسلامی

✱ گروه روش‌ها و مهارت‌ها

✱ گروه فقه سلامت

✱ گروه تبلیغ با گرایش حج

۶. تهیه و تألیف متون و منابع آموزشی مقاطع مختلف تحصیلی؛

با عنایت به این که برنامه آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران با برنامه رایج حوزه علمیه برادران به لحاظ محتوا و ساختار تفاوت‌های بسیاری دارد، تهیه و تألیف کتاب‌های درسی و کمک درسی اجتناب ناپذیر بود. لذا با همت والای مسئولان و اساتید بزرگواری که در گروه‌های علمی آموزشی سازماندهی شده بودند، کار تهیه و تألیف متون آغاز شد و این اقدام مبارک از آغاز تاکنون، پیوسته مسیر تعالی و تکامل را طی نموده و بحمدالله تاکنون ۶۸

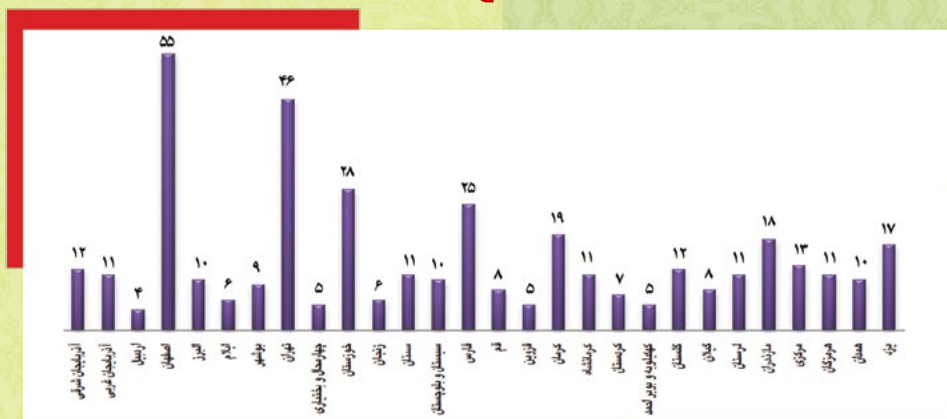

عنوان کتاب برای سطح دو و ۱۳ عنوان کتاب برای سطح سه تألیف گردیده است. که در نوع خود اقدامی ستودنی و پربرت بوده است.

۷. گسترش تحصیلات تکمیلی

یکی از سیاست‌های کلان حوزه‌های علمیه خواهران توسعه و گسترش تحصیلات تکمیلی برای خواهران طلبه است؛ برای تحقق این سیاست بخش مختلف مرکز از جمله معاونت‌های آموزش، پژوهش و شهرستان‌ها با روحیه هم‌افزایی کوشیده اند مراکز تخصصی و موسسات آموزش عالی حوزوی را در مناطقی که شرایط اجرای موفق رشته‌های مختلف تحصیلی را دارندند گسترش دهند. بطوری که در سال ۸۵ در استان‌های قم، تهران و کرمان صرفاً سه واحد آموزشی مجوز اجرای دو رشته تحصیلی را داشتند و لیکن در حال حاضر ۱۲ رشته تحصیلی سطح سه، در ۵۰ واحد آموزشی در بیشتر مراکز استانی و چند شهرستان در حال اجراست.

فراوانی مدارس سطح دو و سه به تفکیک استان

مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه و معارف

۸. طراحی و اجرای دوره‌ها و شیوه‌های آموزشی متنوع:

• تا سال ۱۳۸۶ برنامه آموزشی سطح دو صرفاً بصورت حضوری تمام وقت اجرا می‌شد ولی تنوع شرایط مخاطبان مرکز اقتضا می‌کرد برنامه‌های مختلفی تهیه و اجرا شود، از این روی برای فراگیر کردن تحصیلات دینی بانوان و پاسخگویی به نیازهای اقشار مختلف، علاوه بر شیوه حضوری دوره‌های تمام وقت، شیوه‌های دیگری نیز پیشنهاد و پس از تصویب به اجرا گذاشته شد:

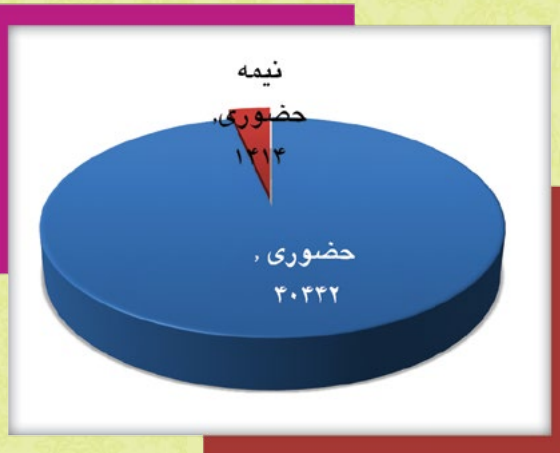
• **راه‌اندازی دوره نیمه‌حضوری سطح دو**، این برنامه از سال ۸۷ اجرایی شده و بخشی از جامعه بانوان را که بخاطر برخی مشکلات مانند خانه‌داری و اشتغال، امکان تحصیل حضوری را نداشتند، تحت پوشش قرار داده است.

• **راه‌اندازی آموزش نیمه‌حضوری و غیرحضوری سطح سه**، این دوره در سه رشته فقه و اصول، تفسیر و علوم قرآن و تاریخ از سال ۸۸ عملیاتی شده است.

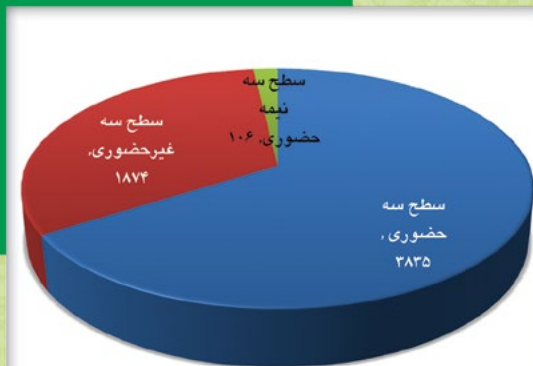
• **راه‌اندازی دوره پاره‌وقت**؛ به منظور توسعه معارف الهی و

تحت تعلیم و تربیت قرار دادن بخش قابل توجهی از جامعه بانوان که بخاطر برخی مشکلات مانند خانه‌داری و اشتغال امکان تحصیل تمام وقت را نداشتند، این برنامه تهیه شد و از سال ۹۰ به اجرا درآمد؛

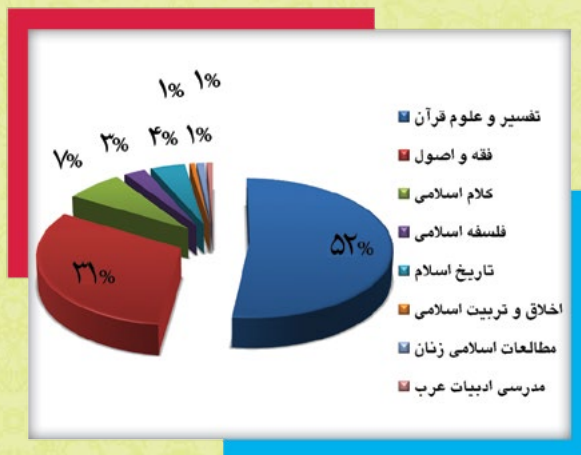
آمار طلاب سطح ۲ به تفکیک شیوه تحصیل

آمار طلاب سطح ۳ به تفکیک شیوه تحصیل

آمار طلاب جاری سطح سه به تفکیک رشته تحصیلی

مرکز مدیریت
حوزه‌های علوم و معارف

۹. طراحی و استقرار نظام سنجش و پذیرش طلاب مقاطع مختلف

پذیرش طلبه اولین گام مؤثر در تعلیم و تربیت و از ارکان آن در حوزه‌های علمیه محسوب می‌شود. با عنایت به این که برای سازمان‌های آموزشی تربیتی درگاه‌های ورودی گوناگونی، مانند برنامه درسی، کتاب، استاد، طلبه و... وجود دارد، ولی بدون تردید، پذیرش دانش‌پژوه را می‌توان از پرفریت‌ترین بخش حوزه‌های علمیه برای ایجاد کیفیت و بهره‌وری دانست.

بر همین اساس معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، تلاش کرده با تهیه برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت، زمینه جذب حداکثری بانوان متعهد و مشتاق تحصیل در حوزه‌های علمیه را فراهم نماید. از این روی در سال‌های اخیر شاهد با تنوع دوره‌ها و شیوه‌های تحصیلی شاهد رشد شاخص‌های کمی و کیفی در جذب و پذیرش حوزه‌های علمیه خواهران بوده ایم که نمودارهای زیر بیانگر بخشی از این دستاورد ارزشمند است.

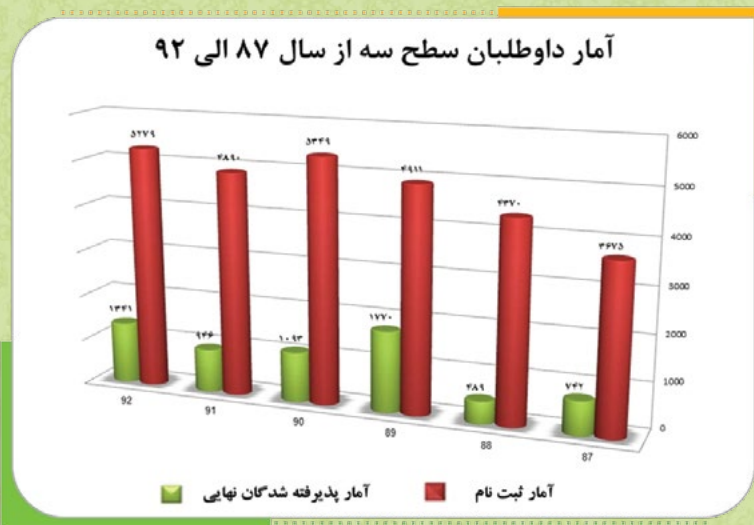
رئوس اقدامات و دستاوردهای این معاونت در ساماندهی امور جذب و پذیرش بدین شرح است:

- تهیه و اجرای برنامه آموزشی اصول و مهارت‌های مصاحبه برای کارشناسان مدارس علمیه و نمایندگان استانی به منظور وحدت رویه و به‌گزینی؛
- مدیریت فراخوان و تبلیغات پذیرش سراسری حوزه‌های علمیه خواهران؛
- برگزاری آزمون کتبی و سنجش علمی داوطلبان مقاطع مختلف تحصیلی با مشارکت مدیریت‌های محترم استانی؛
- نظارت بر برگزاری مصاحبه علمی - رفتاری داوطلبان تحصیل در مقاطع تحصیلی سطح دو، سطح سه، سطح چهار؛
- مکانیزه نمودن امور سنجش و پذیرش طلاب؛
- تمامی خدمات پذیرشی از مرحله ثبت تقاضای پذیرش مدارس؛ ثبت‌نام اینترنتی داوطلبان و صدور اینترنتی کارت ورود به جلسه، تا اعلان نتایج آزمون‌ها و مصاحبه و صدور کارنامه بصورت مکانیزه در شبکه یکپارچه انجام می‌شود.

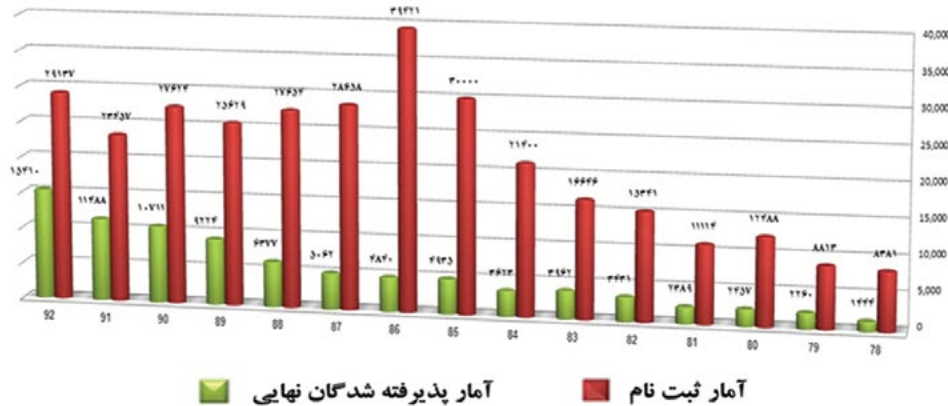

• در حال حاضر با متنوع کردن شیوه‌های تحصیل و تبیین جایگاه حوزه‌های علمیه، اقبال گسترده‌ای به حوزه‌های علمیه خواهران شده است به گونه‌ای که در چند سال اخیر حدود ۲۰٪ داوطلبان (حدود ۴۵۰۰ نفر) از دانش‌آموختگان مراکز دانشگاهی در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری بودند.

نمودار رشد جذب و پذیرش در سال‌های ۸۶ تا ۹۲

آمار داوطلبان سطح ۲ از سال ۷۸ الی ۹۲

۱۰. ساماندهی اساتید مدارس علمیه خواهران؛

با عنایت به جایگاه بی‌نظیر استاد به عنوان شخصیت جامع کمالات معنوی و علمی و تاثیرگذار در تعلیم و تربیت طلاب و ضرورت احراز صلاحیت‌های علمی، فکری، اخلاقی و مهارتی اساتید، تهیه و اجرای طرح ساماندهی اساتید امری ضروری و حیاتی است، از این رو معاونت آموزش اهتمام ویژه‌ای به طرح ساماندهی و ارتقای علمی و مهارتی اساتید داشته است.

اقدامات مهم این بخش عبارت است از:

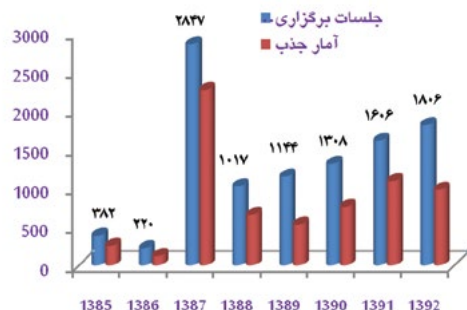
- ساماندهی امور جذب و ارزیابی علمی و مهارتی اساتید مدارس علمیه خواهران؛ پس از دو سال تلاش بی وقفه همکاران دفتر امور اساتید از نیمه دوم سال ۸۵ تا سال ۹۲ و تشکیل بیش از ۱۰,۰۰۰ جلسه ارزیابی اساتید مدارس، ساماندهی شده است؛ و این برنامه با همکاری شایسته مدیران محترم مدارس علمیه به یک فرهنگ و اصل غیر قابل خدشه تبدیل شده است. به طوریکه تمامی واحدهای درسی مدارس سراسر کشور توسط استادان دارای مجوز ارائه می‌شود و امور ثبت درس با معرفی استاد ارزیابی شده، پیش از نیمسال تحصیلی در سامانه آموزشی صورت می‌پذیرد؛

- طراحی دوره‌های آموزش ضمن خدمت اساتید مدارس و تهیه بسته آموزشی، شامل سرفصل‌ها و منابع آموزشی و اجرای آن بصورت متمرکز و استانی به شیوه حضوری و غیرحضوری در قالب ۵۰ دوره علمی برای ۲۵۴۳ مدرس در مباحث کلام، مطالعات زنان، ادبیات عرب، فقه و اصول و سایر دروس حوزوی؛

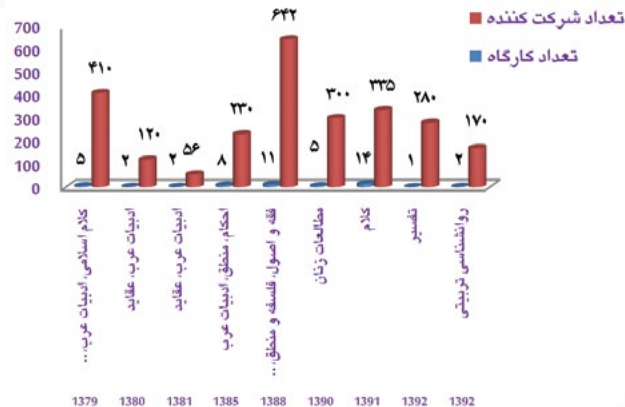

- تهیه و تدوین آئین‌نامه جذب و بکارگیری اساتید مدارس در قالب استاد حق‌التدریس و استاد ثابت و تمهید مقدمات اجرای آن؛
- راه‌اندازی سامانه آموزش مجازی ویژه اساتید؛ به منظور پشتیبانی علمی از اساتید و ایجاد فضای بحث و گفتگو و تبادل اطلاعات بین اساتید با امکاناتی مانند تالارهای گفتگو، انجمن‌های علمی و...
- تهیه سامانه جامع اساتید به منظور مکانیزه شدن امور جذب، ارزیابی و آموزش اساتید؛

نمودار آمار جلسات ارزیابی

نمودار دوره‌های آموزشی

- تدوین سرفصل‌های آموزش کارگاهی مهارت‌های تدریس و اساتید راهنمای تحقیقات پایانی و اجرای بیش از ۵۴ کارگاه آموزش مهارت‌های عمومی و اختصاصی تدریس برای حدود ۱۷۸۷ نفر از اساتید مدارس در سراسر کشور؛

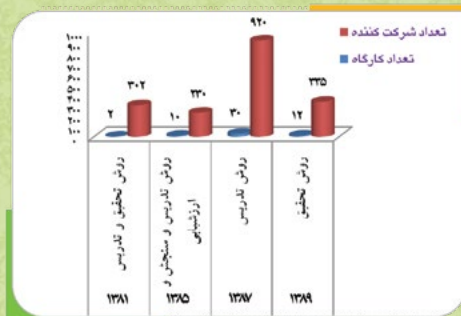
۱۱. مدیریت امور آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران سراسر کشور

در حال حاضر بیش از ۴۰۰ واحد آموزشی بطور رسمی زیر نظر مرکز فعالیت دارند و مدیریت امور آموزشی آن به عهده این معاونت قرار گرفته است. بالتبع هماهنگ‌سازی و راهبری امور محوله آن هم با پراکندگی و تنوع فرهنگی و اقلیمی امری خطیر و دشوار است و نیازمند برنامه‌ریزی مناسب و نظارت هوشمندانه است. برای تحقق این مهم اقدامات زیر انجام شده است

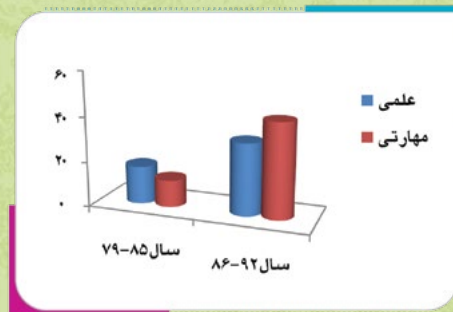
- تهیه و تنظیم برنامه درسی، شیوه‌نامه ارزشیابی تحصیلی همه دوره‌ها، مقاطع و رشته‌های تحصیلی؛
- تهیه و تدوین آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های امور آموزشی همه مقاطع تحصیلی؛

• مکانیزه نمودن تمامی امور آموزشی مرکز و مدارس با تهیه سامانه جامع آموزش (با تعامل و مباشرت دفتر فناوری اطلاعات)؛ بطوری که بیش از ۵ سال است که تمامی امور آموزشی از مرحله ثبت درس، انتخاب واحد، ثبت نمره، انجام خدمات آموزشی از جمله؛ نقل و

نمودار دوره‌های مهارتی آموزش ضمن خدمت اساتید

نمودار برگزاری دوره‌های علمی و مهارتی با فاصله آماری ۶ سال

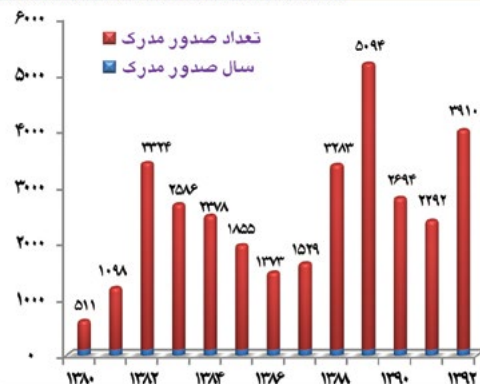
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه - خوارزم

انتقال، مهمانی، صدور انواع گواهی و کارنامه تحصیلی، گواهی موقت و مدرک تحصیلی در کوتاه ترین وقت و با دقت زیاد در شبکه یکپارچه بصورت مکانیزه انجام می شود؛

• مدیریت خدمات آموزشی از قبیل صدور کارت شناسایی، نقل و انتقال، صدور انواع گواهی و... برای بیش از ۵۰ هزار طلبه؛

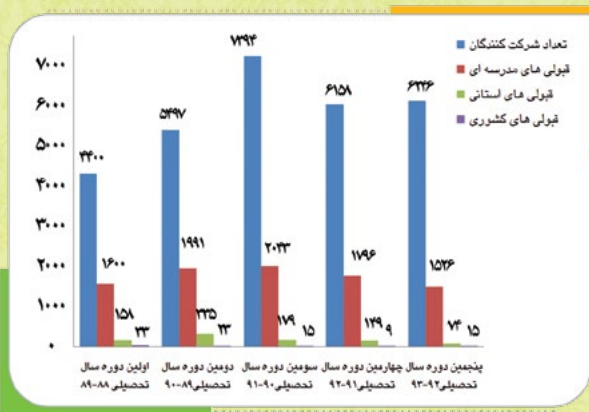
نمودار صدور مدارک تحصیلی طلاب نظام جدید

معاونت آموزش

- طراحی و اجرای المپیاد علمی طلاب سطح ۳ برای دو رشته فقه و اصول و تفسیر و علوم قرآنی از سال ۹۲
- راه اندازی اداره سنجش، با هدف استانداردسازی سؤالات و آزمون‌ها و تهیه و توسعه بانک سؤالات استاندارد شده از سال ۸۷؛

آمار مقایسه‌ای پنج مرحله‌ای مسابقات علمی طلاب سطح دو

۱۲. تهیه نظام ارزشیابی علمی و تحصیلی طلاب و اجرای طرح‌های مکمل نظیر المپیادهای علمی طلاب؛

یکی از راه‌های حصول اطمینان از تحقق اهداف تعیین شده آموزشی، تهیه و اجرای طرح‌های دقیق ارزشیابی تحصیلی است که این اقدام با توجه به گستره جغرافیایی مدارس علمیه خواهران در سراسر کشور، از اهمیت خاصی برخوردار است در این نوشتار با برخی از این طرح‌ها آشنا می‌شوید:

• تهیه و تدوین شیوه‌نامه ارزشیابی تحصیلی همه دوره‌ها، مقاطع و رشته‌های تحصیلی با طراحی انواع شیوه‌های مؤثر؛ از جمله امتحانات شفاهی، فعالیت کلاسی، تحقیقات درسی و...

• طراحی و اجرای آزمون‌های متمرکز کشوری برای برخی از دروس به خصوص دروس اصلی و پایه در تمامی نیمسال‌های تحصیلی؛

• به منظور ایجاد رقابت علمی بین طلاب و شناسایی استعدادها برتر، المپیاد علمی طلاب سطح دو در سه مرحله مدرسه‌ای، استانی و کشوری طراحی شده و از سال ۸۷ تا سال ۹۲ پنج مرحله اجرا شده که موجب ایجاد شور و نشاط علمی بین طلاب و مدارس علمیه شده است.

مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه - شورای عالی

۱۳. سامان‌دهی و تعیین سطوح علمی طلاب نظام قدیم؛

پس از تصویب برنامه آموزشی حوزه‌های علمیه خواهران در سال ۱۳۷۶ و آغاز استقرار این نظام آموزشی در مدارس علمیه سراسر کشور، ساماندهی طلابی که تحصیلات حوزوی را با برنامه حوزه علمیه برادران سپری کرده بودند امری ضروری و غیر قابل اجتناب بود؛ از این روی معاونت آموزش مرکز با تهیه طرح امتحانات مدارج علمی به این کار مبادرت ورزید و از سال ۱۳۸۰ تا سال ۱۳۹۰ در چند نوبت با فراخوان عمومی، به تعیین سطح علمی طلاب نظام قدیم پرداخته است.

۱۴. راه‌اندازی و پشتیبانی آموزش غیرحضوری (مجازی و مکاتبه‌ای)؛

به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای علمی آموزشی خواهران طلبه و کادر علمی - اداری حوزه‌های علمیه خواهران در سال ۱۳۸۲ مطالعات اولیه راه‌اندازی آموزش مجازی آغاز و در سال ۱۳۸۵ خط تولید محتوای الکترونیکی و سامانه مدیریت آموزش مجازی به بهره‌برداری رسید. در سال ۱۳۸۸ با پذیرش ۸۳ نفر در سطح سه در دو گرایش فقه و اصول و تفسیر و علوم قرآنی آموزش غیرحضوری حوزه‌های علمیه خواهران به‌طور رسمی آغاز شد.

مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه خواهران

دستاوردهای این مرکز بطور خلاصه عبارت است از:

- دستیابی به خط تولید محتوای الکترونیکی با بهره‌گیری از فضایی حوزه و کارشناسان زبده فناوری اطلاعات؛
- اجرای سه رشته تحصیلی فقه و اصول، تفسیر و علوم قرآنی و تاریخ اسلام در سطح سه به صورت مجازی و مکاتبه‌ای برای ۲۰۰۰ طلبه؛
- ارائه دروس غیرحضوری سطح دو برای ۱۰۰۰ طلبه؛
- تدوین آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های آموزش غیرحضوری؛
- ایجاد وب‌گاه با محتوای فرهنگی تربیتی برای پاسخ‌گویی مناسب به نیازهای فرهنگی طلاب
- ضبط و تدوین بیش از ۶۰۰۰ جلسه درسی با زمان تقریبی ۱۸۰،۰۰۰ دقیقه؛
- تولید محتوای مجازی دروس مختلف برای دو مقطع سطح دو و سه؛ تاکنون بیش از ۶۰۰۰ جلسه مجازی درسی با استفاده از تکنولوژی آموزشی با فرمت‌های HTML، FLASH، Powerpoint در قالب استاندارد Scorm تولید شده است؛

ویژگی تولیدات الکترونیکی

- * تولید دروس در قالب‌های متنوع و رنگ‌بندی، متناسب با موضوع دروس
- * استفاده از رسانه‌ها و ابزار های متنوع مانند صوت، فیلم و نمودار و ... در کنار متن دروس با استفاده از نرم‌افزارها و ...
- * وجود آزمون در انتهای هر درس برای ارزیابی طلبه
- * غنی‌سازی محتوایی و اعمال فناوری آموزشی از قبیل هدف‌گذاری، تمارین، پژوهش‌های درسی، منابع برای تحقیق و پژوهش و
- * برگزاری کلاس‌های رفع اشکال در طول نیمسال برای طلاب سطح دو و سطح سه؛
- امکانات و ویژگی‌های سیستم مدیریت آموزشی
- * مدیریت ارائه محتوای دروس
- * مدیریت کاربران، گروه‌ها و نقش‌های آموزشی، مدیریت دروس
- * استفاده از محتوای الکترونیکی مبتنی بر استاندارد
- * امکان ارزیابی پیشرفت تحصیلی به صورت درسی و ...

The screenshot displays the Kowsar Net website, which is a platform for educational content. The interface is in Persian and features a top navigation bar with links for 'Home', 'About Us', 'Contact Us', 'Privacy Policy', and 'Terms of Service'. The main content area is divided into several sections, including a 'Welcome to Kowsar Net' banner, a 'New Courses' section, and a 'Featured Courses' section. The sidebar on the right contains a search bar and a list of categories. The bottom of the page includes a footer with the website's name, 'Kowsar Net', and contact information.

- * برگزاری کلاس‌های درسی و رفع اشکال به صورت برخط
- * قابلیت ضبط و دانلود جلسات
- * امکان حضور و غیاب در کلاس‌ها
- * برگزاری آزمون‌های آنلاین و مدیریت بانک سؤالات آزمون
- * امکان مشاهده دروس بدون نیاز به اینترنت (آفلاین)
- * امکان مباحثه علمی و اشتراک‌گذاری مطالب توسط دانش‌پژوهان
- * و ...

۱۵. تأسیس مرکز تربیت مدرس در شهر مقدس قم؛

- با عنایت به نوپا بودن حوزه‌های علمیه خاوران، یکی از اصلی‌ترین نیازهای این مجموعه به ویژه در شهرستان‌های دور دست، تأمین اساتید فاضل و توانمند است به همین منظور، طرح‌ها و برنامه‌های کوتاه‌مدت و میان مدت تهیه و اجرا شد تا این که در سال ۱۳۸۶ مرکز تربیت مدرس حضرت صدیقه کبری سلام‌الله‌علیها در شهر مقدس قم، با هدف جذب طلاب واجد شرایط و تربیت مدرس با اولویت تأمین استادان مدارس علمیه مناطق محروم تأسیس شد.

- فعالیت این مرکز در بدو تأسیس با اجرای دو رشته فقه و اصول و تفسیر و علوم قرآنی شکل گرفت و در حال حاضر ۷ رشته تحصیلی در دو مقطع سطح سه و چهار حوزه در این مرکز اجرا می‌شود.
- طلاب در این مرکز علاوه بر تسلط بر محتوای دروس با روش‌ها و مهارت‌های عمومی و تخصصی تدریس آشنا می‌شوند.
- تا کنون بیش از ۲۰۰ طلبه در این مجموعه جذب شده که بیش از ۱۲۰ نفر پس از تکمیل موفق دوره، برای تدریس به حوزه‌های مختلف اعزام شده‌اند.

۱۶. طراحی سطح چهار آموزشی - پژوهشی حوزه‌های علمیه خاوران؛

- به منظور تکمیل هرم آموزشی حوزه‌های علمیه خاوران و زمینه سازی ورود خاوران به مرحله اجتهاد الگوی سطح چهار آموزشی و پژوهشی حوزه‌های علمیه خاوران طراحی شد و به تصویب شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران رسید.

تا کنون طراحی شش رشته سطح چهار فقه و اصول (فقه خانواده، فقه سیاسی، فقه اقتصادی، فقه قضایی، فقه عبادی، فقه سلامت) و شش رشته تفسیر و علوم قرآن (تفسیر تطبیقی، قرآن و علوم تربیتی، تفسیر ماثور، قرآن و ادبیات، قرآن و مستشرقان). به پایان رسیده است و طراحی گرایش‌های کلام، فلسفه و تاریخ، و مطالعات اسلامی زنان نیز در دست تهیه است که به زودی به شورای سیاست‌گذاری ارائه می‌گردد.

۱۷. بازنگری نظام آموزشی سطح دو و طراحی نظام آموزشی گرایشی مقطع اول؛

این طرح یکی از طرح‌های اساسی و تحول‌گرایانه است که از سال ۱۳۸۹ در معاونت آموزش در دستور کار قرار گرفته است و با مطالعه سه طرح پژوهشی «ارزیابی برنامه آموزشی»، و «نیازسنجی» و طرح بازنگری در اهداف حوزه‌های علمیه خواهران و نیز تطبیق دیدگاه‌های حکیمانه مقام معظم رهبری در خصوص تحول در نظام آموزشی تربیتی حوزه، اقدام به آسیب‌شناسی نظام فعلی آموزشی و تربیتی نموده و با تشکیل کارگروه‌های مختلف متشکل از استادان و کارشناسان حوزه علمیه قم و مشهد، نقشه راه تغییر تهیه شده و پس از جلب مشارکت مدیریت‌های استانی و مدارس علمیه در طرح پژوهش پیمایشی و نشست‌های تخصصی، برنامه جدید سطح دو به صورت گرایشی، با همفکری و همراهی معاونت‌های مختلف فرهنگی تربیتی، پژوهش و آموزش، در شورای برنامه‌ریزی آموزشی تربیتی مرکز به تصویب رسیده و جهت تصویب نهایی به شورای سیاست‌گذاری ارسال شده است.

مرکز مدیریت
حوزه‌های علوم و معارف

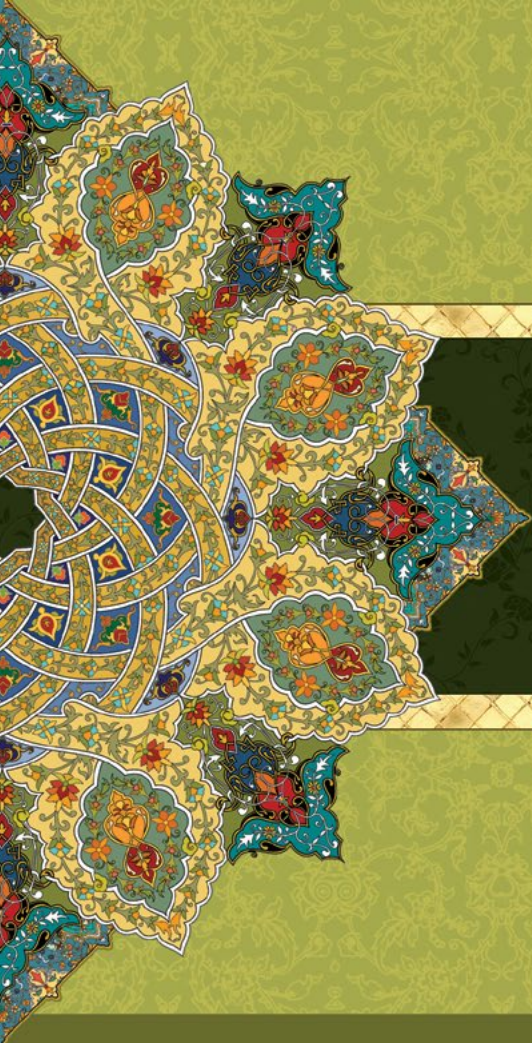

طرح های پیش رو:

- * افزایش پذیرش طلبه با مدرک سوم راهنمایی یا متوسطه دوره اول، در مراکز استان‌ها و شهرهایی که از توان علمی و نیروی انسانی خوبی برخوردارند؛
- * اجرای مقطع اول حوزه‌های علمیه خواهران به صورت گرایشی؛
- * تثبیت اساتید واحدهای آموزشی از طریق اجرای طرح اساتید ثابت و حق التدریس؛
- * فعال کردن گروه‌های آموزشی تربیتی در واحدهای حوزوی؛
- * طراحی و اجرای دوره آموزش معارف اسلامی به فرهنگیان با مشارکت وزارت آموزش و پرورش؛
- * راه‌اندازی مراکز آموزش زبان دوم در مراکز استان‌ها به منظور تأمین نیروی مورد نیاز مأموریت‌های فراملی حوزه‌های علمیه خواهران.

مرکز تحقیق و پژوهش اسلامی ایران

روابط عمومی و امور بین الملل

www.whc.ir